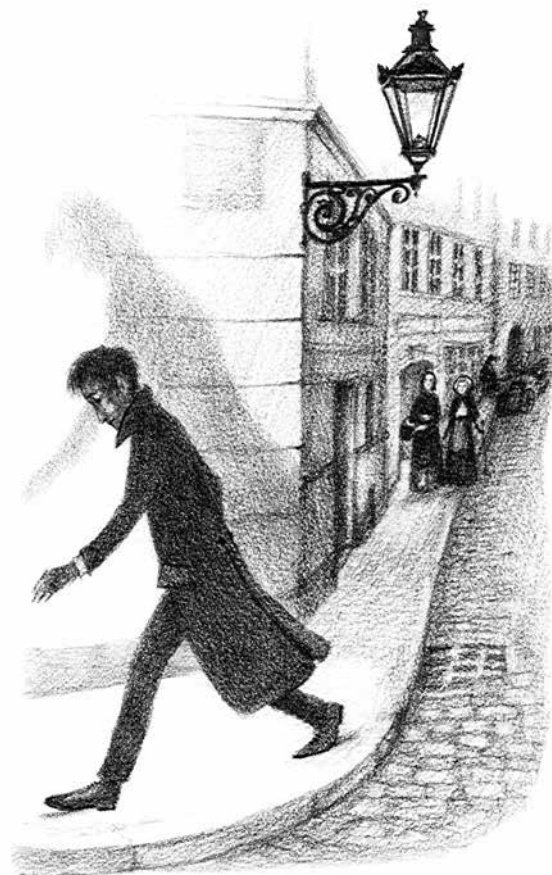

MUŽ, KTERÉHO NIKDO NEVIDĚL

Nad Prahou se smrákalo. V temné ulici židovské čtvrti se míhl stín. Vysoký hubený muž v dlouhém kabátě se v chvatu obratně vyhýbal kolemjdoucím. Minul dvě staré ženy se zakrytými vlasy a unaveného kamnáře. Spěšně obešel shrbeného vetešníka, který seděl před krámkem na štokrleti s jednou nohou kratší. Mrštně přeskočil slepice,

co spokojeně vyzobávaly splašky vylité na studených dlažebních kostkách. Vyhnul se trakaři se zeleninou a vrávorajícímu opilci v haleně zacákané barvami.

Běžel úzkými uličkami s tmavými zatuchlými domky. Jeho kroky se s duněním rozléhaly, jako by věstily zlo. Tvář měl skloněnou k zemi. Nebylo mu vidět do očí. Ale kdyby se mu do nich někdo podíval, spatřil by, jak mu z nich němě křičí hrůza. Ve zpoceně pravé dlani cosi nervózně svíral.

Vyběhl z Rabínské ulice, proběhl Hampejskou. Na několik vteřin se zastavil před hospodou U Denice, jako by váhal, zda tam nevstoupit. Ale možná se jen potřeboval nadechnout. Dál pokračoval téměř úprkem. V jeden kratičký okamžik se v příšeří zablýskl předmět, který pevně držel v sevřené pěsti. Sytý lesk neomylně prozradil masivní zlato.

Nikdo netušil, že toho odpoledne opustil dům číslo 255 v Rabínské ulici. A nikdo se to nikdy neměl dozvědět. Protože toho dne tam vstoupila smrt. A on byl ten, kdo ji pozval.

Maminka právě uklízela ze stolu. Karel už zase zmizel venku, kamarádi na něj pískali pod oknem. Kuba zůstal sedět. Vytáhl list papíru. Ještě mu zbývalo trochu místa dole napravo. Už věděl, co tam nakreslí. Myslel na to celou dobu, co svačil. Koně. Takového, jako má povozník Váchal. Grošáka. Jak hrabe přední nohou.

Kuba byl o dva roky mladší než Karel a povahou se bratrovi vůbec nepodobal. Nerad se pral. Měl na to příliš drobnou postavu, snadno by ho ztloukli. Ale když na to přišlo, rval se Kubík urputně a do posledního dechu. Nikdy se nevzdával.

Maminka poklízela kuchyň. Doma vládla tichá, pokojná nálada. Tatínek byl v práci, Karel venku. Kuba přemýšlel, jak přesně vypadá koňská noha. Nedokázal si ji vybavit. Zamyšleně začal ohryzávat tužku. Jak to, že to nevím, když koně vidím každý den? zlobil se na sebe v duchu.

Noha, kterou načrtnul, od koňského těla nepřírozeně odstávala. Kresba se nepovedla. Kuba se mračil. Maminka přišla blíž a sklonila

se nad obrázek. Usmála se a pohládila chlapce po hlavě. Každý papír vyplnil kresbami do posledního místečka. Věděla, že to, co ho neustále nutí malovat, je talent, který zdědil nejspíš po jejím zesnulém bratru Toníkovi. Na papíru pro Kubíka nikdy nešetřila. I když byl drahý.

„Musíš tu nohu spíš sklonit. Dolů, takhle,“ poradila synkovi a ukázala prstem směr tahu. „Ale jinak je ten kůň jako živý.“

Jenomže Kuba se zamračil ještě víc. Rozčilovalo ho, když se mu nedařilo namalovat, co chtěl. Prudce odstrčil židli od stolu, až zaskřípala o dřevěnou podlahu. Vyskočil a měl velkou chuť papír zmačkat a vyhodit. Jenomže papír stál spoustu peněz a zbývalo na něm volné místo.

„Je to špatně!“ vykřikl.

„To nevádí, příště se ti povede!“ Maminka měla laskavý a mírný hlas.

„Celý jsem to zkazil!“ vztekal se Kuba.

Maminka uložila talíře do kredence a vrátila se ke Kubovi. Znovu ho pohládila po hlavě.

„Musíš mít trpělivost,“ řekla přívětivě.

Jenže Kuba vraštil čelo a mlčel. Trpělivý prostě nebyl a nejvíc ze všeho nesnášel, když se mu kreslení nedařilo. Strašně se na sebe zlobil.

„Doběhnu do povoznictví. Podívám se,“ oznámil mamince nakonec, protože si přes všechnu snahu živého koně v duchu nemohl vybavit.

„Dobře, ale za chvíli ať jsi doma!“ souhlasila maminka a podala Kubovi krátký kabátek a čepici. „A buď opatrný,“ dodala ještě jako vždycky.

Kubík se vyřítíl ze dveří domu na rohu Dlouhé a Hradební ulice.

Schikanederovi byli katolíci. Kubu pokřtil pan farář přímo v kostele svatého Jakuba jen malý kousek od domu, kde rodina bydlela. Žít na samém okraji židovské čtvrti na Starém Městě pražském nebylo nepříjemné. Katolický a židovský svět se tady setkával v poklidné, laskavé a smířlivé atmosféře. Sousedé se znali a vycházeli spolu bez obtíží. Každý tu měl své místo.

Kuba se rozběhl k povoznictví. Jenomže když tam doběhl, ukázalo se, že pan Váchal je i s povozem pryč.

V Kubovi doutnal vztek. Jak to, že si nemůžu vzpomenout, jak přesně koňská noha vypadá? zuřil v duchu. Věděl, že nebude mít klid, dokud koně nenakreslí správně. A teď by měl odejít s nepořízenou? Kdepak!

Pokračoval v cestě do židovské čtvrti. Tady přece taky mají koně! Uhlíř Katz si teď na podzim půjčuje celý povoz, když rozváží uhlí. Kuba se zaradoval, že si na to vzpomněl. Přidal do kroku.

Proběhl Hampejskou ulicí, vběhl do Rabínské do dvora domu číslo 255. Ale koně neviděl. Zato na zdi vedle brány seděla velká babočka admirál. Bylo to zvláštní, protože už byl podzim a motýli po městě neletali. Než si Kubík mohl pestře zbarveného motýla lépe prohlédnout, něco prudce dopadlo kousek od něj na kamenné kočičí hlavy. Ozval se tupý úder. Byl to jen mžik.

Přímo před Kubou, na dlažbě kousek od kanálu leželo tělo hezké mladé ženy. Ruce měla bezvládně rozhozené. Kolem hlavy se jí začala rozlévat jasně červená krev. Bezpochyby byla mrtvá. Musela přepadnout z pavlače.

Kuba strnul. Ochromila ho hrůza. Bez dechu zíral na jemnou dívčí tvář potřísněnou krví a na husté vlasy, které se uvolnily z copu a rozprostřely se kolem dívčiny hlavy jako temná svatozář. Za chvíli se slepila krev.

Pak do Kuby někdo vrazil tak silně, že spadl na zem. Až když hlavou uhodil o studenou kamennou dlažbu, uvědomil si, že na dvorku jsou lidé. Dosud nikdo nepromluvil, ale teď se najednou všechno dalo do pohybu. Na kočičích hlavách zaduněly kroky.

„Vraždááá!“ zaječel ženský hlas.

A hned se k němu přidal druhý, pisklavý a stejně vysoký: „Vraždááá, pomóóóc!“

„Anežko!“ zaburácel sytý mužský hlas.

„Četníky! Zavolejte četníky!“ přidala se jakási žena.

„Anežko, dušinko moje!“ ozval se tlumený mladší ženský hlas, který se zlomil do zoufalého pláče.

Hlasy se překřikovaly a rozplynuly se do neurčitého hluku.

Kuba vstal. Rána na hlavě ho bolela a na kratičký okamžik vůbec nic neviděl. Když se mu po chvilce zrak vrátil, vyšel vrávoravým krokem ze dvora ven. V narůstajícím zmatku si ho nikdo nevšiml. Nedošel ani k vedlejšímu domu, když začal zvracet.

Teprve poté, co se mu ulevilo, byl schopen pokračovat v cestě. Byl by rád běžel, ale nešlo to. Tělo měl malátné, podivně ztuhlé. Nevnímal ostré pískání četnických píšťalek. Odcházel z Rabínské ulice 255 a ani nezpozoroval, že mu z kolena, pravého předloktí a spánku teče krev. Dokud do něj nevrazila vrávorající postava, neuvědomoval si, jak moc ho to bolí.

„Co se mi pleteš do cesty?“ křikl na Kubu přísně muž v plášti a prudce zdvihl ruku, v které držel knihu.

Kubík neodpověděl.

„Málem jsi mi vyrazil z ruky umělecký skvost!“ hřímal muž. „Tohle je Jules Verne!“ poučil Kubu a vrazil mu těsně před obličej

objemný román. „Velký umělec nové doby! *Cinq semaines en ballon*, hrdobče!“

Kuba vykulil oči.

Muž se na chvíličku odmlčel a zamračil se. Potom zavrtěl hlavou, jako by se snad v duchu s někým přel a zahořkle mávl rukou: „Ale toho tady taky nikdo nezná, kdepak!“

Kuba na něj bez dechu zíral.

„Tady nikdo neocení opravdové umění! Praha, to je výspa Evropy, darmo mluvit,“ lamentoval dál ten muž. Pak se podíval na k smrti vyděšeného chlapce a uvědomil si, že dítě nemůže chápat, o čem vede řeč. „Běž si po svých, kluku!“ vzkřikl nakonec.

Potom se otočil a kráčel dál do Unionky přesvědčovat nakladatele Vilímka, aby knihu vydal česky. Dost pochyboval, že bude mít úspěch. Kdepak, Jan Neruda byl spíš zvyklý na to, že mu ukazují dveře...

Kuba se rozběhl domů. Najednou to šlo.

Když už si maminka říkala, že se snad vydá synka hledat, Kuba konečně dorazil. Vyděšený a vyčerpaný ve dveřích maminku pevně objal. Nohavici měl roztrženou, na koleni mu zasychala krev. Čelo měl odřené, pravý spánek krvavý a zaschlé skvrny měl i na ruce.

„Proboha, co se ti stalo? S kým ses to pral?“ vylekala se maminka a odnesla Kubu v náručí do kuchyně. I když byl už velký a těžký.

„Nepral jsem se, někdo do mě vrazil,“ vysvětloval zmatený Kuba. „Spadl jsem a potloukl se. Nemůžu si vzpomenout. Nějaký divný pán mi hrozil knihou.“

Maminka na nic nečekala a hned dala na kamna hřát vodu, aby se Kuba mohl pořádně umýt, a vyčistila mu rány. To bylo důležité. Třebaže to páliło jako čert.

Kuba plakal. Měl horečku. Usnul dřív, než ho maminka odnesla do postele.

Ani po několika dnech, když už horečka ustoupila, si Kuba nedokázal uvědomit, co se toho dne stalo. Za nic na světě si nemohl vzpomenout. Ale přesto nezapomněl.